

فہرست بیانات و نشست علمی

حجت الاسلام و المسلمین صدوق سرپرست حنیفہ اندیشہ قم

آقای دکتر ارشدی عضو پژوهشگاہ مطالعات اسلامی

موضوع:

نظام سازی اسلام

مرداد ۹۸

فهرست بیانات در نشست علمی حجت الاسلام صدوق و دکتر ارشدی

**بیان سه مشکل اصلی و ارائه راهکار اصلاح ساختار اقتصاد ایران با توجه به محوریت
«سیاست» در اصلاح اقتصاد و ضرورت «نظام‌سازی اسلامی» بر اساس نظر «شهید**

صدر» علی‌رغم

لزوم استفاده از اقتصاد جهانی در شرایط فعلی

۱- تأمین منابع کشور از طریق متغیرهای برونزا (نفت)، علت عملکرد نادرست نظام مالیاتی و نظام بانکی

۲- تبعیت نظام مالیاتی از اقتصاد رانتی و اقتصاد سیاسی، عامل فشار مالیاتی بر بخش مولد و هدایت منابع به سمت بخش غیرمولد

۳- جریان ناسالم پول به دلیل «بانک محور شدن اقتصاد» و «نظام ربوی بانک» به معنای خرید و فروش پول

۳/۱- تبدیل شدن بانک‌ها به بنگاه اقتصادی به دلیل منفعت طلبی

۳/۲- خرید و فروش پول به عنوان کالا و قیمت گذاری آن، مبنای عملکرد بانک

۳/۲/۱- ربوی بودن بازار پول با عنوان سپرده‌های مدت دار بانکی و به رسمیت شناختن آن توسط اقتصاددانان اسلامی

۳/۳- همسو نبودن بخش مولد و بخش واقعی اقتصاد با روند بانکداری به علت محور قرار دادن سرمایه گذاری در بخش غیرمولد

۳/۴- حاکم شدن رفتار ربوی به دلیل تحمیل ریسک بر مردم با ایجاد فضای سفته بازی

۳/۵- استمرار رفتار ربوی به دلیل اقتصاد رانتی و عدم اجازه اصلاح قوانین نظام بانکی

۳/۶- دریافت منابع قرض الحسنه از مردم و سرمایه گذاری در عرصه‌های سودآور به جای پرداخت قرض الحسنه به مردم

۳/۷- اعمال نادرست عقود اسلامی بر اساس منافع بانک

۳/۸- رفتار نظام بانکی، عامل افزایش حجم نقدینگی بدون پشتوانه اقتصاد و تورم

۳/۹- حاکم کردن رفتار خاص در جامعه، منطق درصد سود بانکی در ایران بر خلاف روند جهانی تعیین درصد بر اساس مشارکت مردم در کار اقتصادی

۳/۹/۱- درصد گذاری‌های یکسان توسط بانک‌ها علی‌رغم وجود بازدهی‌های مختلف

۴- بیان راهکارهای اصلاح اقتصاد در کوتاه مدت و لزوم نظام سازی در بلندمدت بر اساس نظر شهید صدر علی‌رغم ضرورت تبعیت از اقتصاد جهانی در شرایط فعلی

۴/۱- افزایش مالیات بخش غیرمولد و کاهش مالیات بخش مولد در نظام مالیاتی

۴/۲- تخصیصی شدن بانک‌ها و تبدیل آن‌ها به نهاد واسط، راهکار اصلاح نظام بانکی

۴/۲/۱- لزوم اصلاح سیستم بانکی به دلیل بانک محور بودن اقتصاد جهت تبدیل آن به نهاد واسط، نه بنگاه

۴/۲/۲- ضرورت ایجاد بانک‌های تخصصی و تعریف عقود بر اساس نیازهای جامعه

۴/۲/۳- تعیین نیازهای واقعی جامعه توسط حسابداری ملی، لازمه ایجاد بانک‌های تخصصی متناسب

۴/۲/۴- نحوه تخصیصی شدن بانک‌ها:

الف- بررسی تخصصی طرح‌های اقتصادی توسط شرکت‌های خصوصی

ب- ایجاد صندوق ضمانت تسهیلات با حمایت دولت

۴/۲/۵- ماهیت کارمزد بانکی به عنوان هزینه‌های تسهیل‌گری و احتساب آن در تولید ناخالص ملی

۴/۳- تبدیل متغیر برون‌زا به درون‌زا، عامل عدم وابستگی اقتصاد به نفت

۴/۴- نظام‌سازی اسلامی در بلندمدت، لازمه جریان اقتصاد اسلامی

۴/۴/۱- توانایی الگوی اقتصادی شدن با نشان دادن کارآمدی قوانین اسلام

۴/۴/۲- لزوم تبعیت از اقتصاد متداول به دلیل کارآمدی آن و ناکارآمدی نظام اقتصادی موجود ایران

۴/۴/۳- ضرورت وجود بازیگران معتقد به فقه در کنار نهادها و سیاست‌گذاری‌ها و عقود اسلامی برای جریان اقتصاد اسلامی

۴/۴/۴- بیان روند نظام‌سازی و ایجاد ساختارها و نهادهای آن طبق نظر شهید صدر

الف- استخراج قواعد از مکتب برای مسائل جامعه، وظیفه روحانیت و استفاده از تجربه دنیا در صورت عدم پاسخگویی مکتب

ب- جاری شدن قواعد مکتب در جامعه با ایجاد نهادها توسط مهندسين نظام‌ساز

ج- رصد رفتارهای نهاد و کارآمدی آن توسط اقتصادخوان و لزوم رفت‌وبرگشت بین مکتب و نظام برای رفع ناکارآمدی‌ها با حداقل آزمون و خطا

۴/۴/۵- رفتارسازی اسلامی از دل مکتب و نظام، پیش‌نیاز علم اقتصاد اسلامی

۴/۴/۶- لزوم نشستن نخبگان حوزه و دانشگاه در جایگاه تخصصی خود در شبکه اقتصادی

۴/۴/۷- مالکیت و عدالت، پایه‌های نظام اقتصاد اسلامی

الف- مبنا قرار گرفتن مالکیت در مدل نظری اقتصاد اسلامی

ب- بیان پول به عنوان سلول اقتصاد متداول

ج- عدم تفاوت بین اقتصاد غربی و اسلامی در بحث لزوم گردش مالی علاوه بر اصل بودن کارآمدی ابزار اقتصاد برای رسیدن به تعالی

د- رفع موانع گردش مالی در ایران جهت کارآمد شدن اقتصاد با مشخص شدن بحث مالکیت

ه- ضرورت ایجاد نظام اقتصادی منسجم از نقطه شروع «مالکیت» تا «نمادسازی» متناسب با آن

۵- عدم اصلاح اقتصاد و تبدیل نشدن متغیر برون‌زا به درون‌زا در کنار ضعیف بودن

فرهنگ مالیاتی، نتیجه کوتاه‌مدت نگر بودن دولت

۵/۱- فردمحوری و کوتاه‌مدت‌نگر بودن اقتصاد سیاسی، علت عدم تطبیق بخش واقعی اقتصاد با

سیاست‌گذاری‌های بلندمدت و اصلاح نشدن ساختار اقتصادی

۶- بیان موارد مطالبه‌گری اقتصادی و اقدامات لازم برای ورود به این عرصه

۶/۱- اولین قدم برای مطالبه‌گری: اصلاح قانون بانکداری ربوی توسط نمایندگان مجلس

۶/۲- مطالبه از حوزه و دانشگاه در تولید رساله‌های تمدنی جهت اداره عالمانه جامعه

۶/۳- مطالبه‌گری از نخبگان جهت دسته‌بندی دستاوردهای پژوهشی و از دولت جهت اجرای آن‌ها

۶/۴- اهمیت داشتن تربیت اقتصادی برای رفتارسازی، یکی دیگر از حوزه‌های مطالبه‌گری

۶/۴/۱- عدم رفتارسازی اقتصادی طبق اسلام در جامعه به دلیل:

الف) نپرداختن آموزش و پرورش به تعلیم و تربیت اقتصادی

ب) عدم فعالیت رسانه در این حوزه

ج) ضروری بودن حضور بانوان در این عرصه

۶/۴/۲- همگرایی رفتار جامعه با سیاست‌های غلط و تشدید آن‌ها به دلیل نبود تربیت اقتصادی

۶/۵- بیان اقدامات لازم جهت ایجاد نهاد مطالبه‌گری اقتصادی

۶/۵/۱- ضرورت تشکیل این نهاد: لزوم مدیریت گروه‌های پژوهشی اقتصاد اسلامی و ایجاد پیوستگی بین آن‌ها

۶/۵/۲- لایه‌بندی افراد تشکیلات با توجه به تخصص، برنامه‌ریزی کوتاه‌مدت و میان‌مدت و بلندمدت و ایجاد سیر

مطالعاتی

۶/۵/۳- دستیابی به یک ساختار ذهنی منظم در بین افکار متفاوت در حوزه اقتصاد اسلامی و پیشروی در جهت آن

۶/۵/۴- ایجاد فضای ارائه مقالات در صداوسیما و بررسی قوت اجرایی آنها

عناوین بیانات استاد صدوق:

- ۱- ضرورت تشکیل اتاق عملیات جنگ اقتصادی با حضور افراد انقلابی و بررسی اختلاف نظرها جهت رسیدن به وحدت نظر
- ۲- لزوم پرداختن به مشکلات اصلی و فرعی اقتصادی و علت یابی و چگونگی حل مشکلات در اتاق عملیات

- عدم رفتارسازی اقتصادی طبق اسلام در جامعه به دلیل:
۱. نپرداختن آموزش و پرورش به تعلیم و تربیت اقتصادی
  ۲. ضروری بودن حضور بانوان در این عرصه
  ۳. عدم فعالیت رسانه در این حوزه